

Suņu skolotāja Antonina Nackeviča

Antonina ar Arči un Beri pēcintervijas fotosesijā.

Antonina uszvērā, ka suns jāglāsta zem zoda, nevis viņa galva

Egita Terēze Jonāne

Uz sarunu ar "Vietējo Latgales Avīzi" par suņu trenera ikdienu Daugavpils kinoloģe jeb suņu skolotāja Antonina Nackeviča atnāca ar savu mīluli Beri un audzināšanā piešķirto Arči, kuru saimnieki paņēma no dzīvnieku patversmes. "Lūdzu, neglāstiet suņus, paiesimies kopā, lai abi jūt, ka esat draudzīga viņiem, pēc tam gan jau paši prasīsies, lai jūs viņus glāstāt. Bet tikai dariet to gudri. Vispirms pajautājiet saimniekam, kā sauc suni, pēc tam glāstiet dzīvnieku ar plaukstu pa muguru vai zem vaiga, bet neglāstiet pašu galvu," rosināja suņu skolotāja. Un, aizsteidzoties stāstam priekšā, pastāstīšu, ka patiešām pēc īsa brīža Beri, luncinot asti un jautri smilstot, palūdza, lai noglāstu viņu.

Suņu skolotāja no vienpadsmit gadu vecuma

Antonina aplēsusi, ka viņa ir suņu labs draugs jau 51 gadu. Vienpadsmit gadu vecumā Antonina atbrīvoja pie ķēdes piesieto savu mīlo suni Burānu, un abi aizgāja uz toreiz Brīvprātīgās Armijas, aviācijas un flotes veicināšanas biedrības (DOSAAF) suņu skolu. Pēc tam jau 16 gadu vecumā viņa sāka apmācīt savus pirmos četrkājainos audzēkņus. Vēl šodien viņa ir pateicīga šīs skolas kinoloģiem par iemācītajām gudrībām, kā audzināt suni, jo, kā teica Antonina, suns ir dzīvnieks, nevis bērns, kā to maldīgi uzskata daudzi suņu saimnieki. Antonina pauda vērojumu: «Pateicoties DOSAAF skolai, esmu labs kinoloģs, teicami pārzinu suņa dabu.

Cilvēks grib suni, daži pat ļoti, ļoti grib, bet neiedomājas, ka viņam jāzina, jāpārvalda suņa uzvedības pamati. Ar Arči bija tā. Viņam ir trīs gadi, viņš ir paņemts no dzīvnieku patversmes. Jaunie saimnieki bija uzaicinājuši citu kinologu, un to suns «nolaida pa trepēm». Kad atnācu es, mēs ar Arči sapratāmies ļoti ātri, viņš tagad ir mans audzināmais uz visu savu suņa mūžu.

«**Mūsu darbā jāmīl ne tikai suņi, bet arī cilvēki. Suņi ir dažādi, atšķiras arī bērni, vecāki. Arī mēs, kinoloģi, esam dažādi, un suns to jūt. Tikko lasīju sociālajos tīklos, ka Vācijā jānokārto suņa turēšanas eksāmens. Tas ir pareizi. Suns nedrīkst būt rotālieta vai bērns. Suns ir dzīvnieks, kurš ir pelnījis tādu pašu cieņu un mīlestību kā cilvēks. Kad man saka, ka suns ir bērns, uzdošu pretjautājumu – vai suns ir jūsu meita, vai suns ir jūsu dēls, un tad cilvēki sāk saprast, ka suns ir dzīvnieks, tikai pēc tam viņš ir šķirnes dzīvnieks, un viņam ir vārds.**»

Sadraudzējās ar... vilkiem

Lai vēl pamatīgāk saprastu suņu dabu, kas viņos ielikta no Dieva, un cilvēka ķermeņa valodu, kas palīdz suņu audzināšanā, Antonina devās uz vilku dabas rezervātu, kas atrodas Lietuvā. Vilki ganās trīs hektārus lielā platībā un apraduši galvenokārt ar šī rezervāta darbiniekiem. Tomēr Antonina nenobijās, viena pati ienāca šajā vilku teri-

torijā un... vilki uzņēma viņu kā savējo. Antonina atminējās: «Negribu sacīt, ka, ieejot vilku teritorijā, nejutu satraukumu, vilkam taču nevar pateikt kā sunim – Džek, nāc pie manis. Vilks pats izlems, nākt vai nenākt pie tevis. Taču es stingri nolēmu, ka man jāizpēta, jāiemācās cilvēka ķermeņa valoda – uz kuru pusi jāgriež galva, kā žāvāties. Ja tu pagriezīsi muguru, vari teikt ardievas, tāpēc ka vilks uzbruks. Bet kad kopā ar vilkiem nodzīvoju trīs dienas, sadraudzējos ar viņiem, un viņi pieņēma mani kā savējo.

«**Lietuvas kinostudija piedāvāja man audzināt vilkus kinostudijai, bet, kad jautāju, kur nemsim audzināmos, lietuvieši teica – paņemsim no vilku mātēm, kuras dzīvo turpat rezervātā. Es atteicos, jo tā būtu iejaukšanās dabā.**»

Dziedina suņus un cilvēkus

Nav bijis neviens kādas suņu šķirnes pārstāvis, no kura Antonina atteiktos, viņai uztic pat ļoti sarežģītos Kane Korso suņus. «Suņa vecumam nav nozīmes, lai gan kucēni audzināšanai padodas vieglāk. Jūs nopirkāt suni vai jums to uzdāvināja, un pēc piecām dienām jau notiek mana pirmā satikšanās ar suni saimnieku mājās. Man ir svarīgi redzēt, sajūst to atmosfēru, kādā suns dzīvos 13–14 gadus, man ir svarīgi vismaz 30 minūtes sarunāties ar vecākiem, bērniem, un daru to suņa klātbūtnē. Vajag audzināt cilvēkus, nevis suni, suns atkārtoti cilvēka emocijas.

«**Suns jūt cilvēka emocijas. Suņa saimnieki iemācās saprasties ar suni, iepazīst viņa dabu, uzvedību. Tāpēc, kad suns kaut ko izdara nepareizi, cilvēks saprot, ka suns jau nav vainīgs, pie vainas ir paša cilvēka nepareizā uzvedība,**» uszvērā Antonina.

Viņa minēja vienu spilgtu piemēru, kā cilvēka uzvedība ietekmē suņa uzvedību. Bija publicēts pētījums, ka, sunim uzbrūkot cilvēkam, 96 % gadījumu ir sakostas sejas, un 60 % cietušo ir bērni. Tāpēc ka vecāki bērnam ļauj gulēt uz deķa, kur suns izstiepietis aizmudis, lai gan tā ir dzīvnieka teritorija, kas ir neaizskarama. Ja svešs suns skrien pretī, jāpstājās, jānolaiž rokas gar sāniem un

Kanisterapijas nodarbība Preiļos

jāpagriež galva sānis, un pēc 30 sekundēm suns aizskries tālāk, skaidroja Antonina.

Lai mācītu šos un citus cilvēka un suņa uzvedības pamatus, viņa ar kolēģiem bieži apmeklē skolas, zina – bērns zinās, kā uzvesties ar suni, viņš ne tikai jūtīsies droši pat sveša dzīvnieka klātbūtnē, bet arī nekad nenodarīs pāri citai dzīvībai. Viņa atbalsta arī bērnu cemošanos dzīvnieku patversmēs, pastaigu ar šīs patversmes suņiem svētdienās, tā arī ir sava veida cieņas ieaudzinašana sabiedrībā, atgādināja suņu skolotāja. Ja cilvēks jautā, vai viņam jāņem suns no patversmes, Antonina mudina darīt to aiz mīlestības, nevis žēluma – žēlums posta, bet mīlestība sargā.

Antonina uzskata, ka viņai paveicies, ka var piepildīt kinoloģa aicinājumu, tāpēc ka dienu dienā suņu audzināšanā izdodas gan dzīvnieku, gan viņa saimnieku, kā arī slimos bērnus dziedināt. Pagājušā gada nogalē sadarībā ar Viduslatgales pārnovadu fonda un Preiļu biedrības «Puķuzirnis» komandu rīkoja kanisterapijas nodarbības ar autismu slimiem bērniem un bērniem ar uzvedības traucējumiem. (Jāiestarpina, ka Antonina viena no pirmajām Latvijā sāka organizēt šādas nodarbības.) Kamēr bērni komunicē ar suņiem, Antonina runā ar vecākiem, kā viņiem mainīties vai dziedināties pašiem, kāpēc tas jādara sava bērna dēļ. Ir pierādīts, ka, mainoties vecākiem bērna pirmajos četros dzīves gados, atvase pat ar autismu diagnozi var kļūt pilnīgi vesels.

Suņu skolotājas misija

Antonina atzīst, ka savā mūžā ir izaudzinājusi dažādu šķirņu suņus, tomēr viņas galvenā misija bija un ir virot cilvēkos mīlestību uz suni, atbildību un rūpes par šo dzīvnieku. «Konsultēju suņu saimniekus Brazīlijā, Austrālijā, Spānijā un pārējā pasaulē (paldies Covid-19 pandēmijai, ka esam iemācījušies sarunāties arī digitāli), viņi zina, ka labi pārzinu suņu uzvedības un audzināšanas praktiskos pamatus. Bet es turpinu mācīties, tāpēc ka kinoloģis jeb suņu skolotājs – tas ir mans mūža aicinājums. Tāpēc vēl 1997. gadā apguvu kursu Amerikā, vēlāk nodibināju Latgales Reģionālo Dzīvnieku mīļotāju centru, ilgus gadus vadīju to. Darbojos arī Latvijas Kinoloģiskajā federācijā, gan strādāju individuāli (administratīvais darbs nav tā joma, kas man būtu pie sirds), un cilvēki zvana un uztic man savus mīļulius. Tas priecē mani.

«**Mums ir jāvairo cieņa, mīlestība uz suni. Kad redzu, ka pretī nāk laimīgs mans audzināmais – suns – un ka viņa saimnieks arī ir laimīgs, tad arī es jūtos laimīga. Vislieliskākais kompliments – kad cilvēks piezvina un saka, ka esmu suņu skolotāja, kura dara brīnumus,**» Antonina pauda priecīgu.

Uzziņai

Antoninu var uzaicināt audzināt savu mīluli suni, piezvanot pa tālruni vai sameklējot viņu Internetā Facebook kontā vai Instagram kontā @nackevica.

«Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem». «Par projekta raksta «Suņu skolotāja Antonina Nackeviča» saturu atbild SIA «Vietējā»».

MAF
Mediju atbalsta fonds